

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/38/2018
Identifikačné číslo spisu: 4116201239
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4116201239.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a členiek senátu JUDr. Jany Veselej Zemaníkovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v spore žalobcu: Ekoplastika, s.r.o., so sídlom areál bývalého PD Voderady, Slovenská Nová Ves, IČO: 35 895 284, zastúpeného SMOLÁK HLAVATÁ advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 47 254 432, proti žalovanému: JUDr. Miroslav Belica, so sídlom Štefánikova trieda 9, Nitra, správca konkurznej podstaty úpadcu: EKOPLASTIKA SLOVAKIA spol. s r.o., so sídlom Farská 44, Nitra, IČO: 34 131 931, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Juraj Rybár, advokát s.r.o., so sídlom Stráž 223, Zvolen, IČO: 47 252 952, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Enviromentálny fond, so sídlom Martinská 49, Bratislava, IČO: 30 796 491, zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, o vylúčenie nehnuteľného majetku zo súpisu konkurznej podstaty, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 23Cbi/3/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. decembra 2017, č. k. 15CoKR/7/2017-178, takto

rozhodol:

I. Dovolanie zamieta.

II. Žalovaný a intervenient majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. septembra 2016, č. k. 23Cbi/3/2016-142 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal vylúčenia nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom O., katastrálny odbor, okres: O., obec: U., k. ú. U. špecifikovaných ako:

- Sociálna budova bez súpisného čísla s vonkajšími úpravami (prípojky vody, prípojka kanalizácie, žumpa, prípojka NN), postavená na parcele č. XXX/XX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² a na parcele č. XXX/XX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m²,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: vinice, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, veľkosť

spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

- pozemky, parc. č. XXX/XX o výmere XXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1 a

- pozemky, parc. č. XXX/X o výmere XX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoría, veľkosť spoluvlastníckeho podielu: 1/1,

zo súpisu konkurznej podstaty vo veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu EKOPLASTIKA SLOVAKIA spol. s r.o., IČO: 34 131 931. Žalovanému priznal náhradu trov konania a intervenientovi náhradu trov konania nepriznal.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že EKOPLASTIKA SLOVAKIA spol. s r.o., (ďalej len „úpadca“) ako dlžník a Enviromentálny fond (ďalej len „intervenient“) ako veriteľ uzatvorili dňa 19. marca 2009 úverovú zmluvu za účelom realizácie zariadenia na recykláciu plastov. Toho istého dňa bola uzavretá záložná zmluva medzi intervenientom ako záložným veriteľom, žalobcom ako záložcom 1/ a úpadcom ako záložcom 2/, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na hnutelné a nehnuteľné veci vo vlastníctve žalobcu v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie istiny úveru 663 879,- eur a jej príslušenstva. Žalobca zároveň pristúpil k záväzku úpadcu a zaviazal sa uhradiť záväzok intervenientovi najneskôr do 30. septembra 2014. Úpadca dlžnú pohľadávku nezaplatil ani na základe výzvy intervenienta a záväzok neuhradil ani žalobca.

1.2. Intervenient si v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu prihlásil pohľadávky vyplývajúce zo zmluvy úvere zabezpečené nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalobcu. Žalovaný správca zapísal založené nehnuteľnosti (špecifikované v bode 1. - pozn. dovolacieho súdu) do súpisu oddelenej podstaty úpadcu, nakoľko žalobca na základe výzvy zo 6. mája 2015 neuhradil žalovanému do konkurznej podstaty sumu vo výške 571 729,99 eur.

1.3. Okresný súd skonštatoval, že žalovaný postupoval pri vyhotovovaní súpisu oddelenej podstaty v súlade so zákonom. V konaní nebolo sporné, že medzi intervenientom a úpadcom bola platne uzatvorená zmluva o úvere, ktorá bola zabezpečená záložným právom zriadeným na majetok žalobcu. Záložné právo bolo zriadené i pre prípad odstúpenia zmluvy o úvere. Intervenient si v konkurze prihlásil pohľadávky zo zmluvy o úvere zabezpečené záložným právom na majetok žalobcu. Žalobca ako záložca napriek výzve žalovaného podľa § 79 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „zákon o konkurze“ alebo „ZKR“) neuhradil prihlásenú pohľadávku záložného veriteľa v sume 571 729,99 eur, preto žalovaný dôvodne zapísal nehnuteľný majetok vo vlastníctve tretej osoby do súpisu oddelenej podstaty úpadcu. Uvedený postup bol podľa súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 67 ods. 1 ZKR, keď konkurzu podlieha aj majetok zabezpečujúci úpadcove záväzky. Preto dospel okresný súd k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná.

2. O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 12. decembra 2017, č. k. 15CoKR/7/2017-178 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil, vo výroku II. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %

a intervenientovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa v celom rozsahu s rozhodnutím okresného súdu stotožnil. Na zdôraznenie správnosti krajský súd poznamenal, že na základe dohody o pristúpení k záväzku uzatvorenej podľa § 534 Občianskeho zákonníka žalobca pristúpil k záväzku úpadcu voči intervenientovi vyplývajúceho zo zmluvy o úvere a zaviazal sa za neho tento záväzok veriteľovi uhradiť. V zmysle tejto dohody však veriteľovi žiadne priame právo na uspokojenie jeho záväzku voči žalobcovi ako pristupujúcemu dlžníkovi nevzniklo, čo znamená, že ak intervenient ako veriteľ nemal peňažnú pohľadávku voči žalobcovi zo zmluvy o úvere, nemohol si ju prihlásiť do reštrukturalizačného konania vedeného proti žalobcovi a nemohli tak nastať ani účinky zániku práva vymáhať takúto (neexistujúcu) pohľadávku, ako aj včas neprihlásené zabezpečovacie právo vzťahujúce sa na majetok žalobcu podľa § 155 ods. 2 ZKR.

2.2. V zhode s okresným súdom aj odvolací súd poukázal na to, že intervenient si v konkurze vedenom na majetok úpadcu prihlásil pohľadávky zo zmluvy o úvere zabezpečené záložným právom zriadeným na majetok žalobcu. Žalovaný v súlade s ustanovením § 79 ods. 1 zákona o konkurze výzvou zo 6. mája 2015 vyzval žalobcu na zaplatenie prihlásenej pohľadávky zabezpečeného veriteľa vo výške 571 729,99 eur v lehote 30 dní s upozornením, že v opačnom prípade zapíše nehnuteľnosti do súpisu oddelenej podstaty veriteľa za účelom ich speňaženia. Keďže žalobca na predmetnú výzvu žalovaného nereagoval, žalovaný postupoval správne, ak nehnuteľný majetok zabezpečujúci úpadcove záväzky do oddeleného súpisu zabezpečeného veriteľa zapísal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dňa 29. marca 2018 žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania videl žalobca v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Dovolateľ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Z obsahu dovolania vyplýva, že právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je otázka, „či schválením reštrukturalizačného plánu dochádza k zániku záložného práva zriadeného na majetok záložcu, voči ktorému bola povolená reštrukturalizácia, ak je záložným právom zabezpečená pohľadávka osoby odlišnej od osoby záložcu“.

3.2. Podľa dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu - a ním vyslovený záver o tom, že ak intervenient nemohol prihlásiť pohľadávku do reštrukturalizačného konania vedeného proti žalobcovi, nemohlo zaniknúť právo vymáhať takúto (neexistujúcu) pohľadávku a ani zabezpečovacie právo vzťahujúce a na majetok žalobcu podľa § 155 ods. 2 zákona o konkurze - spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalobca namietal, že bolo nepochybné, že pristúpením žalobcu k záväzku a jeho následným nesplnením z jeho strany sa stal dlžníkom vo vzťahu k intervenientovi ako veriteľovi a intervenient si mal takto vzniknutú pohľadávku spolu so zabezpečovacím právom riadne prihlásiť v reštrukturalizačnom konaní, čo neurobil, a preto zverejnením uznesenia Okresného súdu Trnava o potvrdení reštrukturalizačného plánu žalobcu zaniklo právo veriteľa vymáhať túto pohľadávku. Na podporu svojho tvrdenia poukázal žalobca aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) zo 4. júna 2008, č. k. I. ÚS 193/08-20.

3.3. Dovolateľ namietal, že v predmetnom spore konajúce súdy vstupovali do ukončeného reštrukturalizačného konania, keďže podľa § 155 ods. 2 ZKR zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka. Zároveň poukázal na to, že zákon o konkurze definuje reštrukturalizačný plán ako listinu upravujúcu vznik, zmenu alebo zánik práv a záväzkov osôb v ňom uvedených, ako aj rozsah a spôsob uspokojenia účastníkov plánu, ktorí sú veriteľmi prihlásených pohľadávok.

3.4. Žalobca uviedol, že pristúpením k záväzku úpadcu sa zaviazal uhradiť veriteľovi záväzok, z čoho nepochybné vyplýva, že pristúpením k záväzku zo strany žalobcu vzniklo veriteľovi právo na priame peňažné plnenie aj voči žalobcovi. Z tohto dôvodu nemožno súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že intervenient nemal v reštrukturalizačnom konaní postavenie obligačného veriteľa. Keďže sa žalobca pristúpením k záväzku a jeho následným nesplnením stal dlžníkom vo vzťahu k veriteľovi a veriteľ si napriek možnosti prihlásiť vzniknutú pohľadávku spolu so zabezpečovacím právom v

reštrukturalizačnom konaní neprihlásil, zverejnením uznesenia Okresného súdu Trnava o potvrdení reštrukturalizačného plánu, zaniklo právo veriteľa vymáhať túto pohľadávku.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo 16. mája 2018 navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

4.1. Vo svojom vyjadrení uviedol, že podľa jeho názoru žalobca nevymedzil ním uplatnený dovolací dôvod v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p..

4.2. K samotnému predmetu sporu žalovaný uviedol, že úpadca ako obligačný dlžník a žalobca ako pristupujúci dlžník uzatvorili dohodu o pristúpení k záväzku podľa ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej sa žalobca zaviazal úpadcovi, že za neho záväzok voči intervenientovi aj uhradí. Veriteľovi však v súlade s uvedeným zákonným ustanovením priame právo voči žalobcovi nevzniklo. Len úpadca mal voči intervenientovi postavenie obligačného dlžníka a naopak intervenient mal len voči úpadcovi postavenie obligačného veriteľa. Medzi žalobcom a intervenientom neexistuje a ani nikdy neexistoval vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, a preto intervenient nedisponoval peňažnou pohľadávkou voči žalobcovi zo zmluvy o úvere, ktorú by si mohol prihlásiť v reštrukturalizačnom konaní.

4.3. Podľa ustanovenia § 122 ods. 1 ZKR je možné v rámci procesu reštrukturalizácie aplikovať len tie ustanovenia o konkurze, na ktoré zákonodarca expressis verbis odkázal. V uvedenom zákonom ustanovení absentuje odkaz na ustanovenie § 28 ods. 7 ZKR, podľa ktorého môže v konkurze uplatniť svoju pohľadávku prihláškou aj veriteľ, ktorý má pohľadávku voči inej osobe ako úpadcovi, ak je zabezpečená zabezpečovacím právom vzťahujúcim sa k majetku úpadcu.

4.4. Na základe uvedeného sa podľa žalovaného môže prihlásiť záložný veriteľ do insolvenčného procesu záložcu, voči ktorému nemá peňažnú pohľadávku, výlučne v prípade konkurzu a iba záložné právo nie je možné do reštrukturalizácie prihlásiť. Preto nemohol v prípade intervenienta ako záložného veriteľa nastať zákonný dôsledok predpokladaný v ustanovení § 155 ods. 2 ZKR. Účinky zverejnenia reštrukturalizačného plánu podľa § 155 ods. 2 ZKR je možné viazať výlučne na tie zabezpečené pohľadávky, ktoré bolo možné podľa zákona o konkurze riadne a včas v reštrukturalizačnom konaní prihlásiť.

5. Intervenient vo vyjadrení z 28. mája 2018 navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť.

5.1. Vo svojom vyjadrení uviedol, že voči žalobcovi nemal žiadne právo na priame peňažné plnenie voči žalobcovi. Na základe dohody o pristúpení k záväzku uzavretej medzi žalobcom a úpadcom podľa § 534 Občianskeho zákonníka sa pôvodný záväzkový vzťah nemení a na strane intervenienta nemohlo dôjsť k nadobudnutiu postavenia obligačného veriteľa voči žalobcovi. Z tohto dôvodu nebol oprávnený prihlasovať si v reštrukturalizačnom konaní pohľadávku, ktorú mal voči úpadcovi. Vo vzťahu k žalobcovi vystupuje intervenient výhradne v postavení záložného veriteľa.

5.2. Podľa intervenienta ustanovenia § 120 ods. 1 a § 155 ods. 2 ZKR síce upravujú zánik práva vymáhať nárok v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu, resp. zánik práva vymáhať neprihlásené zabezpečovacie práva, avšak iba v prípade, ak ide o nároky voči obligačnému dlžníkovi. Žalobca však nebol vo vzťahu k intervenientovi v postavení obligačného dlžníka, ale bol len v postavení záložcu. Aj z ustanovenia § 119 ZKR vyplýva, že účastníkom reštrukturalizačného konania nie je záložný veriteľ.

5.3. Intervenient poukázal aj na odlišnosť úpravy prihlasovania pohľadávok v konkurznom a v reštrukturalizačnom konaní. Zákon o konkurze v ustanovení § 28 ods. 7 umožňuje záložnému veriteľovi prihlásiť v konkurznom konaní (na rozdiel od reštrukturalizačného konania) záložné právo viaznuce na majetku úpadcu, čím sa malo posilniť postavenie iba vecno-právneho zabezpečeného veriteľa v konkurze. Pokiaľ by mal zákonodarca úmysel zahrnúť do reštrukturalizačného konania možnosť prihlasovať si pohľadávky aj pre subjekty, ktoré nie sú voči dlžníkovi v postavení obligačného veriteľa, upravil by túto možnosť nielen vo vzťahu ku konkurznému konaniu, ale aj vo vzťahu k reštrukturalizačnému konaniu. Z tohto dôvodu je zrejmé, že v rámci reštrukturalizačného konania majú možnosť prihlasovať si svoje pohľadávky len subjekty, ktoré sú vo vzťahu k reštrukturalizačnému dlžníkovi v postavení obligačného veriteľa.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v

neprospech ktorej bol napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), a že ide o rozsudok, proti ktorému je dovolanie procesne prípustné, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

7.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

7.2. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8.1. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že právnu otázku odvolací súd dosiaľ neriešil a je potrebné, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

8.2. Pokiaľ žalovaný namietal, že dovolateľ nevymedzil ním tvrdený dovolací dôvod v súlade so zákonom (§ 432 ods. 2 C. s. p.), dovolací súd uvádza, že žalobca vo svojom dovolaní vymedzil právne posúdenie uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považoval za nesprávne, uviedol, ako mal podľa jeho názoru odvolací súd správne vec právne posúdiť (t. j. ako mal podľa jeho názoru aplikovať, resp. interpretovať ustanovenie § 155 ods. 2 zákona o konkurze) a zároveň z obsahu dovolania (k tomu viď ustanovenie § 124 ods. 1 v spojení s ustanovením § 438 ods. 1 C. s. p.) jednoznačne vyplýva právna otázka, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu najvyšším súdom. K tomu dovolací súd uvádza, že náležitosti dovolania nemôže posudzovať striktno formalisticky, ako to vo svojom vyjadrení prezentoval žalovaný, nakoľko takýmto prístupom by došlo zo strany najvyššieho súdu k odňatiu práva žalobcu na prístup k súdu a k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu.

8.3. Právna otázka - „či schválením reštrukturalizačného plánu dochádza k zániku záložného práva zriadeného na majetok záložcu, voči ktorému bola povolená reštrukturalizácia, ak je záložným právom zabezpečená pohľadávka osoby odlišnej od osoby záložcu“ - nastolená dovolateľom v rozhodovanej veci doposiaľ nebola predmetom dovolacieho prieskumu, čím je splnená zákonná podmienka prípustnosti podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p..

9. Predmetom dovolacieho konania je tak v kontexte dovolateľom nastolenej právnej otázky v zásade otázka výkladu a aplikácie ustanovenia § 155 ods. 2 zákona o konkurze.

10. Podľa § 155 ods. 2 ZKR, zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka; to platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou.

11. Pokiaľ ide o výklad citovaného zákonného ustanovenia, dovolateľ zastáva názor, že zverejnením

uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku zanikajú všetky zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka, ak neboli riadne a včas prihlásené v reštrukturalizačnom konaní.

11.1. Naopak žalovaný a intervenient zastávajú právny názor, že účinky zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku sa týkajú zániku len tých zabezpečovacích práv vzťahujúcich sa na majetok reštrukturalizačného dlžníka, ak zabezpečujú pohľadávku obligačného veriteľa voči reštrukturalizačnému dlžníkovi. Naopak predmetné účinky zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu sa podľa nich nevzťahujú na zabezpečovacie právo (konkrétne záložné právo) zriadené na majetku reštrukturalizačného dlžníka vystupujúceho v postavení záložcu, ktoré zabezpečuje pohľadávku tretej osoby voči záložnému veriteľovi.

11.2. Ohľadne predmetnej právnej otázky možno poukázať aj na názor prezentovaný v odbornej literatúre, podľa ktorého „pokiaľ ide o prípadné zabezpečovacie práva, ktoré síce viažu na dlžníkovom majetku, no zabezpečujú pohľadávku voči inej osobe ako reštrukturalizovanému dlžníkovi, tak takéto zabezpečovacie práva sú účinnosťou plánu nedotknuté. Takýto zabezpečený veriteľ ani nemá pohľadávku voči dlžníkovi, ktorú by mohol uplatniť v reštrukturalizácii, keďže jeho obligačným dlžníkom je iný subjekt ako reštrukturalizácii podrobený dlžník“ (k tomu viď aj: Pospíšil, B. a kol., Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár, 2. vydanie. Wolters Kluwer: Bratislava, 2016, s. 811).

12. K uzneseniu ústavného súdu zo 4. júna 2008, č. k. I. ÚS 193/08-20 - na ktoré v dovolaní poukazoval žalobca - dovolací súd uvádza, že ústavný súd v ňom iba všeobecne skonštatoval, že „realizáciou svojich oprávnení vyplývajúcich z druhého akcesorického vzťahu - záložnej zmluvy - mohol sťažovateľ prihlásiť svoju pohľadávku v rámci konania o reštrukturalizácii ako zabezpečenú, a naopak nerealizácia týchto oprávnení, t. j. neprihlásenie tejto pohľadávky v konaní o reštrukturalizácii, má za následok ich zánik“. Zároveň je však nutné uviesť, že ústavný súd v predmetnom uznesení o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej (ktoré však nemá všeobecnú záväznosť - pozn. dovolacieho súdu) rozhodoval o otázke, ktorá nie je skutkovo a právne totožná so situáciou v rozhodovanom spore. V predmetnom uznesení následne ústavný súd uviedol, že „súbežné zachovanie nárokov sťažovateľa voči reštrukturalizovanému dlžníkovi z oboch zabezpečovacích pohľadávok zabezpečujúcich splnenie tej istej hlavnej pohľadávky by znamenalo popretie účelu samotnej reštrukturalizácie“.

12.1. Dovolací súd zároveň poukazuje aj na odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka k Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2014, sp. zn. I. ÚS 426/2013, v ktorom uviedol, že „reštrukturalizačný plán môže upraviť vznik, zmenu alebo zánik iba tých pohľadávok, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou“.

12.2. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je zrejmé, že ani v samotnej rozhodovacej praxi ústavného súdu neexistuje jednoznačný záver, pokiaľ ide o posudzovanie účinkov zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku podľa § 155 ods. 2 ZKR.

13. Z obsahu dovolacej argumentácie je zrejmé, že žalobca v spore vychádzal z doslovného znenia ustanovenia § 155 ods. 2 ZKR.

13.1. Jazykový výklad však predstavuje len prvotné priblíženie sa k obsahu interpretovanej právnej normy, na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu alebo na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu (k tomu viď napr. aj I. ÚS 351/2010). Súd tak nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca musí sa od neho odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Samozrejme, že v takýchto prípadoch sa súd zároveň musí vyvarovať svojvôle a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (obdobne aj III. ÚS 341/2007).

13.2. Z predmetných záverov je potrebné vychádzať aj v rozhodovanej veci. Na správne zodpovedanie dovolateľom nastolenej právnej otázky nie je možné izolovane posudzovať ustanovenie § 155 ods. 2 ZKR, ale je nutné zohľadniť predovšetkým systematickú súvislosť, pokiaľ ide o právnu úpravu reštrukturalizačného konania.

14. Vo vzťahu k zabezpečovacím právam dovolací súd poukazuje predovšetkým na účinky začatia reštrukturalizačného konania podľa ustanovenia § 114 ods. 1 písm. c/ ZKR, podľa ktorého pre zabezpečenú pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou, nemožno začať ani pokračovať vo výkone zabezpečovacieho práva na majetok patriaci dlžníkovi. Uvedené zákonné obmedzenie sa vzťahuje len tie zabezpečovacie práva, ktoré zabezpečujú pohľadávky, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou podľa § 120 ods. 1 ZKR. V reštrukturalizácii si prihláškou uplatňujú pohľadávky veriteľa reštrukturalizačného dlžníka, ktoré vznikli do zverejnenia uznesenia súdu o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku. Ak si veriteľ svoju pohľadávku voči reštrukturalizačnému dlžníkovi neprihlási prihláškou, zanikne v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu jeho právo takúto pohľadávku voči dlžníkovi vymáhať.

14.1. Naopak právna úprava (ustanovenie § 114 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 118 ZKR) nezabraňuje výkonu zabezpečovacieho práva na majetok dlžníka, ak je týmto majetkom zabezpečený záväzok iného dlžníka (veriteľ zabezpečenej pohľadávky nie je osobným veriteľom dlžníka, ktorému bola povolená reštrukturalizácia). Ustanovenie § 114 ods. 1 písm. c/ zákona o konkurze zabraňuje výkonu zabezpečovacieho práva len vtedy, ak je ním zabezpečená pohľadávka, ktorá sa uplatňuje prihláškou, pričom je právne irelevantné, či si veriteľ pohľadávku prihlási. Ak by si veriteľ pohľadávku neprihlásil, táto sa stane v prípade zverejnenia uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku nevymáhateľnou. Ak však dlžník, ktorému bola povolená reštrukturalizácia, zabezpečuje svojim majetkom záväzok tretej osoby (napr. zriadi záložné právo na svoje nehnuteľnosti na zabezpečenie záväzku tretej osoby), môže veriteľ tretej osoby realizovať svoje zabezpečovacie právo napr. výkonom záložného práva (k tomu viď aj: Ďurica, M., Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár, 2. vydanie. C. H. BECK: Praha, 2015).

14.2. Povolením reštrukturalizácie podľa ustanovenia § 118 ods. 1 ZKR ostávajú zachované účinky, ktoré nastali začatím reštrukturalizačného konania a tieto sa iba dopĺňajú (viď § 118 ods. 3 a ods. 4 ZKR).

14.3. Z uvedeného je zrejmé, že začatie reštrukturalizačného konania a ani povolenie reštrukturalizácie nebráni veriteľovi tretej osoby vo výkone zabezpečovacieho práva zaťažujúceho majetok reštrukturalizačného dlžníka.

15. Rovnako dovolací súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil odlišnosť v právnej úprave konkurzného a reštrukturalizačného konania, konkrétne v skutočnosti, že v konkurze si môže v súlade s ustanovením § 28 ods. 7 ZKR uplatniť svoju pohľadávku prihláškou aj veriteľ, ktorý má pohľadávku voči inej osobe ako úpadcovi, ak je zabezpečená zabezpečovacím právom vzťahujúcim sa k majetku úpadcu. V reštrukturalizácii však takýto postup nie je možný, keďže v reštrukturalizácii si môže prihlásiť svoju pohľadávku (vrátane zabezpečovacieho práva) iba veriteľ, ktorý je obligačným veriteľom reštrukturalizačného dlžníka.

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a so zreteľom na dovolateľom vymedzenú právnu otázku dovolací súd konštatuje, že:

I. Účinky zverejnenia reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku podľa ustanovenia § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov v podobe zániku práva vymáhať pohľadávky voči reštrukturalizačnému dlžníkovi a v podobe zániku riadne a včas neprihlásených zabezpečovacích práv viaznucích na majetku reštrukturalizačného dlžníka sa vzťahujú len na tie pohľadávky a zabezpečovacie práva, ktoré je možné prihláškou prihlásiť v reštrukturalizácii.

II. Zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku nedochádza k zániku zabezpečovacích práv zriadených na majetku reštrukturalizačného dlžníka, ak je zabezpečovacím právom zabezpečená pohľadávka tretej osoby odlišnej od reštrukturalizačného dlžníka.

III. Zabezpečovacie práva zriadené na majetku reštrukturalizačného dlžníka, ktoré zabezpečujú pohľadávku tretej osoby, zostávajú účinnosťou reštrukturalizačného plánu nedotknuté za predpokladu, že zabezpečený veriteľ (t. j. obligačný veriteľ tretej osoby) nevyslovil súhlas, aby sa jeho právne postavenie riešilo v reštrukturalizačnom pláne.

17. Dovolací súd zároveň uvádza, že tvrdenie žalobcu o tom - že na základe pristúpenia k záväzku úpadcu, ktorým sa zaviazal uhradiť intervenientovi záväzok, vzniklo intervenientovi právo na priame peňažné plnenie aj voči žalobcovi, a že intervenient mal v reštrukturalizačnom konaní postavenie obligačného veriteľa - je nesprávne.

17.1. Žalobca pristúpil k záväzku úpadcu voči intervenientovi podľa ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „kto sa s dlžníkom dohodne, že splní jeho záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytovať plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z toho však priame právo nevznikne“.

17.2. Pristúpením k záväzku podľa ustanovenia § 534 Občianskeho zákonníka vzniká pristupujúcemu dlžníkovi voči pôvodnému dlžníkovi záväzok, aby miesto pôvodného dlžníka poukazoval jeho veriteľovi plnenie tvoriace predmet záväzku a pôvodný dlžník má právo požadovať, aby pristupujúci záväzok namiesto neho splnil predmetný záväzok. Pokiaľ však ide o veriteľa, ten je - ako to vyplýva z druhej vety § 534 Občianskeho zákonníka - oprávnený požadovať splnenie záväzku iba od pôvodného dlžníka. Preto veriteľ vystupuje v postavení obligačného veriteľa iba vo vzťahu k pôvodnému dlžníkovi, vo vzťahu k pristupujúcemu dlžníkovi veriteľ takéto právo - na rozdiel od pristúpenia k záväzku podľa § 533 Občianskeho zákonníka - nemá. Veriteľ tak nemá aktívnu legitimáciu na uplatnenie svojho nároku voči pristupujúcemu dlžníkovi.

17.3. Z uvedeného vyplýva, že intervenient nebol (a ani doposiaľ nie je) obligačným veriteľom žalobcu ako pristupujúceho dlžníka k záväzku úpadcu ako pôvodného dlžníka. Intervenient si z tohto dôvodu nemohol prihláškou prihlásiť svoju pohľadávku voči úpadcovi (zabezpečenú záložným právom zriadeným na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu) v reštrukturalizačnom konaní vedenom na žalobcu.

18. Vzhľadom na vyslovené právne závery (viď body 16 a 17 vyššie) dovolací súd uzatvára, že súdy nižšej inštancie dospeli k správne právnemu záveru o tom, že záložné právo zriadené v prospech intervenienta ako záložného veriteľa na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu na zabezpečenie záväzku úpadcovi voči intervenientovi (ku ktorému pristúpil žalobca ako pristupujúci dlžník podľa § 534 Občianskeho zákonníka) zverejnením uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu žalobcu ako reštrukturalizačného dlžníka v Obchodnom vestníku nezaniklo. Záložné právo naďalej zabezpečuje splnenie dlhu úpadcom a žalobcovi ako záložcovi plynú zo záložného práva povinnosti vyplývajúce zo záložnej zmluvy a zo zákona, vrátane povinnosti vyplývajúcej mu z ustanovenia § 79 ods. 1 ZKR na výzvu správcu zaplatiť mu v konkurze prihlásenú sumu zabezpečenej pohľadávky pod následkom zapísania založených nehnuteľností do konkurznej podstaty v prípade nesplnenia výzvy.

18.1. Zároveň konajúce súdy správne skonštatovali, že nakoľko žalobca na výzvu sumu zabezpečenej pohľadávky v určenej lehote neuhradil, žalovaný správca dôvodne zapísal nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu zaťažené záložným právom podľa § 67 ods. 2 ZKR do oddelenej konkurznej podstaty zabezpečeného veriteľa (t. j. intervenienta) ako majetok tretej osoby podliehajúci konkurzu, ktorý zabezpečuje úpadcov záväzok voči intervenientovi (§ 67 ods. 1 písm. c/ ZKR).

19. Preto dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci a jeho dovolanie smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

20. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd správne posúdil právnu otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

21. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že v dovolacom konaní úspešným - žalovanému a intervenientovi - priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaného a intervenienta rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.